

A sikkasztás és a csődbűncselekmény alaki halmazata csak látszólagos, a specialitásra tekintettel kizárólag a csődbűncselekményt kell megállapítani (1978. évi IV. tv. 290. §, 317. §).

- [1] Az elsőfokú bíróság a vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében [1978. évi IV. tv. 317. § (1) bek., (6) bek. b) pont] és csődbűncselekmény büntetében [1978. évi IV. tv. 290. § (1) bek. a) pont, (2) bek.], ezért halmazati büntetésül 1 év 3 hónap börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, a vádlottal szemben 38 769 000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el.
- [2] Az ítélet ellen a vádlott és védője jelentettek be fellebbezést elsődlegesen elévülés címén az eljárás megszüntetése, másodlagosan téves minősítés miatt enyhítés érdekében.
- [3] Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.
- [4] A megyei főügyészség az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.
- [5] A törvényszék osztotta a védő azon álláspontját, mely szerint a csődbűncselekmény büntette mellett nem lehet helye a vagyon elleni bűncselekményben történő bűnösség megállapításának.
- [6] Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában a BH 1999.441. szám alatt közzétett eseti döntésre, mely mellett a BH 1997.61. számú eseti döntésből is kitűnően nem vitásan a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagyona az alapító vagyonától elkülönül, ezért az alapító számára idegen dolog, amelyre nézve a sikkasztás megvalósulhat.
- [7] A vagyon elleni bűncselekményhez képest azonban a csődbűncselekmény speciális bűncselekménynek tekintendő, melynek elkövetési tárgya szintén a gazdasági társaság vagyona, azonban amennyiben az azzal, vagy annak egy részével rendelkezni jogosult személy a vagyonnal történő sajátjakénti rendelkezést vagy annak eltulajdonítását mint elkövetési magatartást a cég fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetében, vagy már bekövetkezett fizetése képtelen állapotában tanúsítja, illetve éppen ezen magatartása eredményezi annak fizetése képtelenné válását, mely eredményeként bármely hitelezője kielégítését részben, vagy egészben megghiúsítja, és sor kerül a cég felszámolása elrendelésére is, az elkövetői magatartás már csak a csődbűncselekmény törvényi tényállása keretei között nyerhet értékelést.
- [8] A fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetben vagy a már fizetése képtelen állapotban lévő gazdasági társaság valamennyi vagyontárgya ugyanis – attól függetlenül, hogy az befektetett eszköz, vagy forgóeszköz, és milyen értéket képvisel – a hitelezői követelések kielégítése

alapjául szolgál.

- [9] Jelen ügyben tehát a hitelezők nem csupán azért károsodtak, mert a vádlott a felszámolási eljárás során bejelentett hitelezői igények összegét kitevő 33 274 826 forint összeget vonta el, hanem azért is, mert a fennmaradó, további 5 494 174 forint értékű vagyontömeget is jogtalanul eltulajdonította, mely utóbbi részből a hitelezők még csak részben sem kaphattak kielégítést.
- [10] Amennyiben tehát a vádlott csak a hitelezői igények összegével megegyező vagyontulajdonította volna el, a fennmaradó vagyontömeg szolgálhatott volna a hitelezői igények részbeni kielégítésére. Mivel azonban ennek jogtalan eltulajdonítására is sor került, így ez utóbbi vagyonrészből sem történhetett meg a hitelezők kielégítése.
- [11] A hitelezők szempontjából tehát nem osztható meg az eltulajdonított vagyontömeg, hiszen annak egésze a hitelezői követelések kielégítését biztosíthatta volna.
- [12] Ezen álláspont helyességét támasztják alá a Kúria Bfv.I.434/2017/6. számú végzésében kifejtettek is, utalva arra is, hogy az abban írtakból kitűnően ugyanezt az álláspontot foglalta el a Legfőbb Ügyészség is, mely szerint a sikkasztás büntetétéhez képest a csődbűncselekmény speciális bűncselekmény, így azzal látszólagos halmazatban áll.
- [13] További érvként hozható fel a halmazat megállapítása ellen, hogy amennyiben a vádlott a cég vagyonát képező egy darab ingó dologra nézve követ el jogtalan elsajátítást, mely a hitelezők kielégítése megghiúsulását eredményezi, az ugyanarra a vagyontárgyra nézve elkövetett terhelti magatartás a vagyontárgy értéke összegének megosztása folytán nem járhat a csődbűncselekmény mellett a sikkasztásban történő bűnösség megállapítással is.
- [14] Ugyanennek a gondolatmenetnek a nyomán a kizárólag készpénzvagyon eltulajdonítása esetében sem osztható meg a vagyon akkor, ha annak eltulajdonított része meghaladja a hitelezői igények összegét.
- [15] Felmerül továbbá az a kérdés is, hogy amennyiben helye lenne a csődbűncselekmény mellett vagyon elleni bűncselekmény miatti felelősségre vonásnak is, miért ne lehetne helye a vagyon megrongálásában testet öltő elkövetési magatartás esetén a hitelezői igények összegén felüli kárösszegre nézve rongálás miatti büntetőjogi felelősségre vonásnak is.
- [16] Ilyen halmazati megállapítás azonban szintén a specialitás elvére figyelemmel kizárt és a bírói gyakorlat sem tükrözi azt.
- [17] A csődbűncselekmény jelenleg hatályos Btk. szerinti 404. § (3) bekezdés b) pontja szerinti minősített esete, ha a tényleges vagy színlelt vagyonsökkenés mértéke különösen jelentős.
- [18] A törvényszék álláspontja szerint abból a törvényi megfogalmazásból, mely szerint a

súlyosabb minősítést nem a meghíúsított hitelezői igények kielégítése összegétől, hanem a tényleges vagy színlelt vagyoncsökkenés mértékétől teszi függővé a jogszabályalkotó, éppen az a következtetés vonható le, hogy az elvont teljes vagyontömeg a csődbűncselekmény elkövetési tárgya, nem csupán annak azon része, mely a hitelezői igények összegével egyezik.

- [19] Ellenkező esetben a csődbűncselekmény minősített esete mellett ugyanazon vagyontömeg egy részére nézve a sikkasztás büntette is megállapíthatóvá válna, mely lényegében a Btk. 404. § (3) bekezdésében is tükröződő specialitás elvére figyelemmel ugyancsak kétszeres értékelést jelentene.
- [20] Mindezen indokokra figyelemmel került sor a törvényszék részéről az elsőfokú ítéleti tényállásból a sikkasztás elkövetési értékével és magatartásával kapcsolatos megfogalmazások mellőzésére, és ezzel együtt a vádlotti cselekménynek a folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettekénti minősítése mellőzésére is.
- [21] Figyelemmel arra, hogy a speciális cselekménnyel látszólagos halmazatban álló másik cselekmény tekintetében nincs helye felmentő rendelkezés meghozatalának, a törvényszék a terhelt bűnösségét egységesen csak a speciális bűncselekményben állapította meg, a vagyon elleni bűncselekményben történő bűnösség kimondását mellőzve (3/2007. BJE határozat).
- [22] Ekként a büntetés kiszabása során irányadó tételkeret a helyes minősítés mellett 2 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztés.
- [23] A járásbíróság teljeskörűen feltárta a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket, melyek közül a törvényszék hangsúlyos enyhítő körülményként kiemeli a bűncselekmény elkövetése óta eltelt több, mint 10 éves időmúlást, mely az elévülési idő kétszeresét is meghaladta.
- [24] Figyelemmel a vádlott elkövetéskori büntetlen előéletére, a terhére fel nem róható módon bekövetkező rendkívül időmúlásra, a törvényszék indokoltnak tartotta az elsőfokú ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamának lényeges csökkentésével a büntetés enyhítését.
- [25] A szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje az 1978. évi IV. törvény elkövetéskor hatályos 89. § (2) bekezdése értelmében minimum 2 év, így ennek csökkentésére nincs törvényi lehetőség.
- [26] A 8 hónap tartamú szabadságvesztés a végrehajtás 2 évre történő felfüggesztésével együtt a törvényszék álláspontja szerint mindenben megfelel a büntetés céljainak, és igazodik a büntetéskiszabás elveihez is.
- [27] Helytálló jogszabályi hivatkozás alapján került sor a vádlottal szemben vagyonekobzás

alkalmazására, hiszen a vádlott a 38 769 000 összegű vagyonhoz bűncselekmény elkövetése útján jutott.

- [28] A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a rendelkező rész szerinti részben megváltoztatta a Be. 372. § (2) bekezdése alapján, míg helytálló rendelkezéseit helybenhagyta a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással.

(Debreceni Törvényszék 1.Bf.12/2018.)